

št. 5

Sindikati
Neodvisnost koroške
regije so svoje
člane in goste ob
delavskem prazniku
povabili na
Rimski Vrelec. Za
udeležence srečanja
so poleg malice
pripravili športno-
zabavne igre
(metanje pikada in
balincev, polnjenje
steklenic, plezanje na
mlaj ipd.),
za zabavo pa sta
skrbela Duo D&D in
pevka Maja Pur.

DELNIČARSTVO V DELNIŠKIH DRUŽBAH

OBLIKE NADZORA POSLOVANJA

Delničarji lahko po zakonu poslovanje delniške družbe nadzorujejo na več načinov. Gre za:

- zunanji nadzor (opravljajo ga revizorji in državni organi),
- notranji nadzor (s strani pooblaščenih delničarjev, skupščine družbe, nadzornega sveta družbe),
- občasni nadzor (je v pristojnosti zunanjih nadzornih organov, pooblaščenih delničarjev in skupščine družbe),
- stalni nadzor (opravlja ga nadzorni svet družbe),
- nadzor nad zakonitostjo poslovanja (je v pristojnosti zunanjih nadzornih organov),
- nadzor nad poslovanjem (je v rokah internih nadzornih organov),
- posredni nadzor (izvaja se po za to s strani skupščine družbe imenovanih organih družbe, to je prek nadzornega sveta in pooblaščenih delničarjev),
- neposredni nadzor (mogoč je z udeležbo delničarjev oziroma njihovih pooblaščenecv na skupščini družbe).

SKUPŠČINA DELNIŠKE DRUŽBE

Delničarji uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe na skupščini.

Pravica do obveščenosti

- Po zakonu je uprava družbe dolžna dajati delničarjem informacije o zadevah družbe, ki so potrebne za presojo predmeta dnevnega reda, izključno na skupščini.
- Če posamezni delničar dobi to informacijo zunaj zasedanja skupščine, jo je na izraženo zahtevo treba dati tudi vsakemu drugemu delničarju.
- Na predlog delničarja odloča o pravici do obveščenosti pristojno sodišče.

Sklic skupščine

- Skupščino je treba sklicati v primerih, določenih z zakonom ali s statutom družbe, in sicer:
 - če se pri izdelavi bilance stanja ugotovi, da izguba dosega polovico osnovnega kapitala družbe (uprava družbe mora v takem primeru skupščino sklicati v 48 urah),
 - če sklic zahteva manjšina oziroma delničarji, katerih skupni deleži dosega 1/20 osnovnega kapitala družbe; če njihova zahteva ni izpolnjena, jih lahko za sklic skupščine pooblasti sodišče,
 - kadar je to v korist družbe.

• Skupščina mora biti sklicana vsaj mesec dni pred zasedanjem. O sklicu skupščine odloči uprava družbe z navadno večino.

Objava sklica skupščine

- Sklic skupščine mora biti objavljen na način, ki je določen v statutu družbe (Statut DP Ravne, d. d. npr. določa, da je sklic skupščine objavljen v Večeru in tudi v Informativnem fužinarju.).
- Objava sklica skupščine mora obsegati navedbo:
 - firme in sedeža družbe,
 - časa in kraja skupščine družbe,
 - pogojev za udeležbo in uresničevanje glasovalne pravice na skupščini družbe,
 - predlaganega dnevnega reda skupščine družbe,
 - kraja, kjer je dostopno besedilo predlaganih sprememb (ko skupščina odloča o spremembi statuta družbe),
 - predlogov uprave in nadzornega sveta (NS) družbe za sprejemanje sklepov.

Sporočila za delničarje

- Uprava družbe mora v 12 dneh po objavi sklica skupščine sporočiti sklic skupščine, objavo dnevnega reda ter predloge delničarjev z utemeljitvijo in s stališčem uprave:
 - finančnim organizacijam,
 - združenju delničarjev,
 ki so na zadnji skupščini uresničevali glasovalne pravice za delničarje ali so zahtevali poročilo.
- Vsak delničar lahko zahteva, da mu uprava družbe pisno sporoči na skupščini sprejete sklepe.

OBVEZNOST ZDRUŽENJA DELNIČARJEV

- Združenje delničarjev mora svojim članom – delničarjem takoj:
 - posredovati prejeto sporočilo za delničarje,
 - sporočiti lastne predloge za uresničevanje glasovalne pravice k posameznim točkam dnevnega reda,
 - posredovati poziv, da dajo združenju navodila za uresničevanje glasovalne pravice, z opozorilom, da bo v nasprotnem primeru združenje uresničevalo glasovalno pravico po svojih predlogih.

GLASOVANJE PO POOBLASTILU

● Glasovalno pravico v imenu delničarja lahko na podlagi pooblastila uresničuje finančna organizacija ali druga pravna ali fizična oseba.

● Osnova za to je pisno pooblastilo za uresničevanje glasovalne pravice delničarjev.

● Pooblastilo (obrazci se dobijo pri upravi DP) je dano lahko za največ 15 mesecev in se lahko kadarkoli preklicuje. Listina mora biti pisna (tudi za člane družine) in jo je treba predložiti oziroma shraniti pri družbi.

OBVEZNOSTI POOBLAŠČENCA

● Pooblaščenec mora delničarju vnaprej sporočiti predloge za uresničevanje glasovalne pravice na skupščini.

● Če mu delničar pove, kako naj glasuje, mora pooblaščenec načeloma tako glasovati.

● Če delničar ne pove, kako naj pooblaščenec glasuje, lahko pooblaščenec glasuje načeloma samo v okviru tega, kar je že sporočil delničarju, razen če lahko meni, da bi se delničar strinjal z drugim načinom glasovanja (npr. da delničarju ne bi nastala škoda).

● Če pooblaščenec glasuje v nasprotju s sporočenimi predlogi ali v nasprotju z navodili delničarja, mora to delničarju takoj sporočiti.

● Če se delničar zaveže s pogodbo ali z izjavo, da bo glasoval po navodilih družbe, uprave ali nadzornega sveta ali vedno za njihove predloge, je takšna pogodba ali izjava nična.

● Delničar ima pravico od pooblaščenca zahtevati, da mu:
- pred skupščino poroča o vabilu, predlogih in protipredlogih za skupščino in o pooblaščenčevih predlogih, kako bi glasoval;

- po skupščini poroča o poteku skupščine, o načinu glasovanja pooblaščenca in o dejanskem izidu glasovanja.

POTEK SKUPŠČINE

● Skupščina družbe poteka po naslednjem zaporedju:
- sestavi se seznam udeležencev – delničarjev oziroma pooblaščenec,

- imenujejo se člani verifikacijske skupine,
- sledi ugotavljanje sklepčnosti (najmanj 15 odst. glasovalnih pravic),

- potem je na vrsti obravnavanje posameznih točk dnevnega reda (obrazložitev predmeta obravnave, razprava, oblikovanje predlogov sklepov skupščine),

- o predlogih sklepov skupščine odloči glasovanje,
- na koncu sta sprejem in razglasitev sklepa skupščine.

● O poteku zasedanja skupščine se vodi zapisnik v obliki notarskega zapisa.

TRGOVANJE Z DELNICAMI

● Trgovanje z delnicami družbe pooblaščenke obsega tudi organizacijo internega trga (prodaja in nakup) delnic DP. (Treba bi bilo vzpostaviti neko obliko, kjer bi se

"srečevali" ponudba oziroma povpraševanje po delnicah – kjer bi vsakdo dobil potrebne informacije.)

● Ko bo trg vzpostavljen, bo šele mogoče ugotavljati, koliko so vredne delnice.

Po predvidevanjih se bodo železarske delnice na "pravo" borzo uvrstile šele čez nekaj let.

● Potreben je sprejem pravil o organizaciji trgovanja z delnicami DP na internem trgu.

● Prosto trgovanje z delnicami DP zavirajo statutarne omejitve – t. i. vinkulacija, ko mora soglasje k prenosu delnic dati NS družbe.

(Če nekdo kupuje več kot 5 odst. delnic, mora to prijaviti upravi DP, ona pa NS, ki to potrdi ali zavrne.)

● Prenos delnic DP je treba prijaviti upravi družbe ali drugi pooblaščenici osebi. Sledi vpis spremembe lastništva v delniško knjigo oziroma knjigo delničarjev.

ZAMENJAVA DELNIC

● Postopek zamenjave delnic SŽ, d. d. po Zakonu o privatizaciji SŽ: ko bo prišlo do prodaje družb iz sistema (hčerke), lahko DP zahteva delnice, in sicer v višini do 20 odst. osnovnega kapitala povezane (odvisne) družbe, ki se prodaja po Zakonu o privatizaciji Slovenskih železarn.

SEMINARJI ZA DELNIČARJE DRUŽB POOBLAŠČENK

Na podlagi vpisa delnic Slovenskih železarn, d. d. in pooblastila, v skladu s katerim je bil v njihovem imenu in za njihov račun izveden vpis ter vplačilo delnic družb pooblaščenk, je več kot 15.000 slovenskih železarjev (tudi nekdanjih ali upokojenih) postalo imetnik delnic DP Lameta, d. d., DP Ravne, d. d. in DP Železar Štore, d. d.

Uprava koncerna je delničarje družb pooblaščenk aprila povabila na seminarje Delničarstvo v delniških družbah.

Predstavnika Private, d. o. o. iz Ljubljane Mira Puc in Bojan Stefančič sta na predavanjih na Jesenicah (6. 4. 1999), na Ravnah (8. 4. 1999) in v Štorah (9. 4. 1999) spregovorila o osnovah poslovanja družb pooblaščenk in o temeljnih pravicah ter obveznostih delničarjev teh družb. Pripravila sta tudi gradivo, ki smo ga v uredništvu priredili za objavo.

Objavljamo tudi zapis donedavne vršilke dolžnosti direktorice DPR.

Urednica

PRED DRUŽBO POOBLAŠČENKO RAVNE SO POMEMBNE NALOGE

Slovenske železame – in z njo tudi Železarna Ravne – so doživele hudo gospodarsko krizo po izgubi jugoslovanskega trga v letu 1990. Rešiti problem železarstva v Sloveniji v času velike krize ni bilo enostavno. Ena od možnih rešitev, ki se je v tistem obdobju kazala kot najboljša in ki se je pogosto uporabljala tudi v zahodnem razvitem svetu, je bila prevzem železarn s strani države.

Slovenske železame in tako tudi Železarna Ravne so s podpisom pogodbe o poddržavljenju v začetku leta 1991 postale državno podjetje. S tem dejanjem so se železame izognile procesu privatizacije oziroma lastninjenja, ki je veljal za ostale družbe v našem prostoru.

Višina državnega kapitala je bila določena na osnovi knjigovodskih vrednosti, zmanjšana za višino terjatev iz naslova naložb v druge družbe v

sistemu Slovenske železame. Železame niso bile ocenjene, oziroma se za določitev njihove vrednosti ni uporabljala predpisana metodologija, ki je bila obvezna za ostale družbe v Sloveniji.

Prvi lastniki – državi – so se v zadnjem obdobju pridružili še nekateri manjši lastniki, kot so Unior, Eles, Merkur itd.

Vsa ta leta je prevladovala težnja, da bi se del državnega premoženja prenesel na zaposlene v železarnah. Sprejet je bil zakon o privatizaciji Slovenskih železarn, ki predvideva tudi odstop dela državnega kapitala zaposlenim na osnovi manj izplačanih plač in lastninskih certifikatov.

Zaposleni so jih vlagali v koncern Slovenske železame in ne v njegove posamezne družbe. Ustanovljene so bile tri družbe na različnih lokacijah: na Ravnah, na Jesenicah in v Štorah.

Glavne aktivnosti so se začele sredi leta 1998 in danes smo tik pred vpisom vseh vrednosti zaposlenih, ki so jih vložili v te tri družbe, v sodni register.

S tem bo tudi dokončno določen znesek višine kapitala v Slovenskih železarnah, ki pripada zaposlenim.

Družba pooblaščenka Ravne je delniška družba in kot pravna oseba že posluje. Skrb za to družbo z računovodskega vidika je prevzel SŽ Metal Ravne, ki je zanjo organiziral računalniško vodenje bilance in plačilni promet.

Pred to družbo pa so nove, še veliko bolj pomembne naloge, kot so bile prve, povezane z ustanovitvijo in vpisovanjem certifikatov ter listin za premalo izplačane plače zaposlenih. Skrb za družbo bo moral prevzeti nekdo, ki ga delo z delnicami veseli, zanima in ima dovolj časa. Prva naloga je izdelati plan poslovanja, politiko do Slovenskih železarn, organizirati notranji trg delnic in sklicati skupščino Družbe pooblaščenke Ravne, d. d.

Marija Praper, dipl. oec.

LAHKA LIVARNA PRODANA NA DRAŽBI

T. i. lahka livarna iz stečajne mase Jeklolivarne ima novega lastnika oziroma lastnico. To so Armature Muta, d. o. o. Na dražbi, ki je bila 26. 4. 1999 na okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu, so jo kupile za 360 mio SIT. Enako kupnino je ponudil tudi Prevent iz Slovenj Gradca, vendar je lahka livarna (minilivarna, modelarna, stara minilivarna, vse z opremo, ter skladišče) zaradi predkupne pravice v najemni pogodbi pripadla muškemu podjetju. Na dražbi, kjer se je licitiranje začelo pri 190 mio SIT, sta sodelovali še Livarna Ravne, d. o. o. in Impakta, d. o. o. iz Ljubljane.

Kot je povedal stečajni upravitelj odvetnik Miran Kos, je zdaj neprodano še naslednje Jeklolivarno premoženje: čistilnica, prizidka k srednji livarni in čistilnici (prostore imajo v najemu obrtniki oziroma podjetniki) ter oprema iz čistilnice in srednje livarne. V kratkem se bodo lotili razreza formarskega avtomata iz srednje livarne, za nakup katerega

Čistilnica še čaka na kupca.

ni interesentov. Del ga bodo prodali za staro železo, za vitalne dele pa bodo skušali najti kupce – zdaj teče faza zbiranja ponudb.

Stečajni upravitelj Kos tudi napoveduje skorajšnji začetek postopkov za poplačilo delavcev iz naslova prioritarnih terjatev. (Gre za nesporen, že priznani del terjatev.) Ocenjuje, da jim bo mogoče 150 mio SIT razdeliti v dveh do treh mesecih, razliko pa potem, ko bo rešen spor z Ljubljansko banko glede ločitvene pravice (terjatev za bančno garancijo podjetju v višini 200 mio SIT).

A. Č.

KALIBRACIJSKI LABORATORIJ V STO

Je prvi industrijski laboratorij za dimenzijske meritve v Sloveniji z mednarodno akreditacijo po zahtevah EN 45001. Izdaja mednarodno priznane certifikate o kalibraciji v skladu z zahtevami evropskega združenja akreditiranih laboratorijev EAL.

Ponudba:

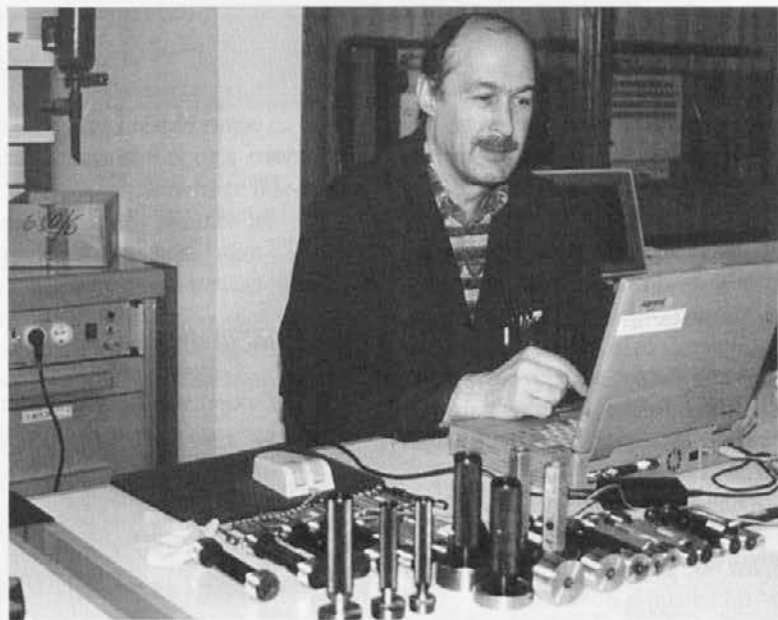
- akreditirane kalibracije meril dolžine,
- overjanje zakonskih meril,
- overjanje meril, skladno z zahtevami ISO 9001 in ISO 10012,
- kalibracije meril momenta, sile in trdote,
- servisiranje merilne opreme,
- usposabljanje osebja za nadzor nad merili.

V DML ponujajo še:

- neporušitvene preiskave materiala (radiografske in ultrazvočne preiskave, preiskave s tekočimi penetranti in z vrtničnimi tokovi),
- usposabljanje osebja za neporušitvene preiskave,
- overjanje opreme za neporušitvene preiskave.

Akreditacija še za 11 vrst meril

Lanskega marca so kalibracijskemu laboratoriju (ki je del DML, po "domače" pa mu rečemo kar merilnica) podelili akreditacijski listini nizozemskega (RvA) in slovenskega (USM-SA) akreditacijskega organa. O tem smo poročali tudi v IF 4/98.

Letošnjega februarja je laboratorij dobil akreditacijo še za dodatnih 11 vrst meril (zdaj lahko izdaja mednarodno priznane certifikate o kalibraciji za 23 vrst različnih meritev oziroma meril).

Laboratorij svoje storitve uspešno prodaja, dela je dovolj, tudi poslovanje je dobro.

Kot je še povedal vodja DML Mirko Pikalo, so trenutno največji problemi pomanjkanje ustreznih kadrov (iščejo predvsem dipl. inž. elektrotehnike ali fizike), drago vzdrževanje infrastrukture in hitro zastarevanje opreme.

A. Č.

Oskrba z energijo v marcu

DRUŽBA	PLAN PORABE (Sm ³)	PORABA (Sm ³)	INDEKS (%)
ENERGETIKA Ravne, d. o. o.	1.353.530	1.395.774	103,1
SŽ - METAL Ravne, d. o. o.	2.962.600	2.164.370	73,1
SŽ - STO, d. o. o.	61.910	101.535	164,0
ARMATURE MUTA Ravne, d. o. o.	40.000	40.829	102,1
SKUPAJ	4.418.040	3.702.508	83,8

V marcu sta bili dobava primarnih energentov in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti nemoteni.

Planirana in dejanska poraba zemeljskega plina sta prikazani v tabeli.

Skupna poraba zemeljskega plina je bila za dobrih 16 odst. manjša od načrtovane količine.

Poleg oskrbe porabnikov z energenti smo zbrali od družb Železarne Ravne 38,5 m³ odpadnih emulzij. Od zunanjih dobaviteljev jih tokrat nismo dobili.

Za sežig smo skupno zbrali 15,8 m³ odpadnega olja, in sicer 3,2 m³ od železarskih družb in 12,6 m³ od zunanjih dobaviteljev.

Proizvodna problematika:

- pri skladišču olj smo dodelali lovilno ploščad za olja na iztekališču,
- izvedli smo meritve emisij na vseh kotlih,

- izveden je bil tehnični pregled dvigal,

- na parnem kotlu I smo imeli en dan okvaro, zato je bila takrat oskrba vakuuma II s paro motena,

- za zunanje naročnike smo opravili več montažnih del na inštalaciji za centralno ogrevanje.

Druge večja dela

- V popravilu je vročevodni kotel I; saniramo ekranske cevi in obzidavo.

Gradbena dela za kogeneracijo že stekla

12. 4. 1999 so se začela gradbena dela (izdelava temeljev, kinet, ureditev prostora za krmilne omare) za postavitve kogeneracijskega postrojenja s tremi moduli motor-generator v kotlarni. Ker je po terminskem planu

dobava modulov predvidena v prvi polovici junija, morata biti do takrat končani montaža prezračevalnih kanalov, nosilne konstrukcije v kotlarni in konstrukcije hladilcev zunaj kotlarne ter montaža glušnikov s katalizatorjem, toplotnih izmenjevalcev, izpušnih kanalov in sistema za oskrbo z oljem. Po dobavi in postavitvi modulov bosta sledili montaža dimovodnih cevi do glušnika ter montaža plinovoda, plinske rampe, obratovalnih in zasilnih hladilnikov, vročevodnega cevne sistema ter cevovoda hladilne vode. Konec julija bomo generatorje priključili na srednjenapetostne naprave, v začetku avgusta pa izvedli še kabelsko povezavo pomožnih naprav in montažo protihrupne zaščite.

Poskusni zagon bo predvidoma 24. 9. 1999, prevzem kogeneracijskega postrojenja pa 30. 9. 1999.

Miran Fužir, dipl. inž.

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V APRILU

Intervencije zaradi požarov v železarskih družbah niso bile potrebne, opravljenih pa je bilo 13 prevozov z reševalnim vozilom, ker se je 12 delavcev poškodovalo, eden pa je zbolel.

Gasilska enota pa je posredovala:

5. 4. 1999 ob požaru v zabojniku za smeti v Prežihovi ulici na Ravnah;

9. 4. 1999, ko je odstranjevala oziroma spirala tiskarsko barvo s športnega igrišča pri Osnovni šoli Koroški jeklarji na Javorniku;

18. 4. 1999 pri prometni nesreči v Bukovski vasi;

21. 4. 1999 pri prometni nesreči v Doliču;

24. 4. 1999, ko so jo poklicali v Koprivno, kjer se je zgodila prometna nesreča, vendar njeno posredovanje ni bilo potrebno.

Gasilski zavod Ravne
direktor Branko Čas, dipl. inž.

NA MORJE ALI V TOPLICE S TRGOSINOM

Pred leti je za letovanje železarjev skrbel tozd Družbeni standard, pozneje De profundis, zdaj pa za člane SKEI počitnice organizira podjetje Trgosin, d. o. o.

Podjetje je bilo ustanovljeno že leta 1993, deluje pa od začetka lanskega leta. Njegov lastnik je sindikalna organizacija oziroma članstvo, direktor pa je od leta 1997 **Dušan Golnar**.

Direktor Dušan Golnar: "Knjiga pohval dokazuje, da so naši člani zadovoljni z letovanjem prek Trgosina."

direktor Golnar. Sicer pa jim že zdaj ponujajo možnost regresiranega dopusta v krajih, ki niso zajeti v razpisu, tovrstni aranžmaji pa praviloma potekajo prek turističnih agencij. Če so

nekaj prostora je bilo le še na Pagu.) Cene so dostopne (sindikat jih regresira iz članarine), letovanje pa je mogoče plačati v obrokih (akontacija znaša 15.000 SIT, zadnji obrok se poravnava oktobra). Delovanje podjetja podpirajo tudi železarske družbe (prostor za pisarno je odstopil Metal, Golnarju pa STO, kjer je zaposlen, omogoča, da polovico delovnika opravlja posle direktorja ipd.).

Trgosin je za letošnjo sezono ponudil možnost oddiha ob morju in v slovenskih zdraviliščih (Poreč, Umag, Pag, Izola, Mali Lošinj in Moravci, Čatež, Banovci ter Lendava). Na izbiri so priklole, apartnaji, hišice in (pol)penziji v hotelih. Tudi za prvomajske praznike je pripravil dva ugodna 5-dnevna paketa.

Obveščanje članov SKEI poteka prek oglasnih desk. V poletnih mesecih je v pisarni Trgosina vpeljeno dežurstvo (morebitne odjave, odpravljanje težav itd.), kdor pa želi še podrobnejše informacije, naj pokliče Boženo Knez na Stanovanjsko podjetje, kjer vodijo tudi finančno poslovanje Trgosina.

A. Č.

Trgosin ima prostore v stavbi procesnega računalnika, nasproti jedilnice ob valjarni.

Kot je povedal, je lani prek Trgosina letovalo 292 članov sindikata (če k njim prištejemo še družinske člane, se številka povzpne na 1.290 gostov; upoštevati pa moramo še jubilate 30-letnega dela, ki so jim letovanje v Lendavi omogočile železarske družbe). Čeprav je Trgosin registriran kot podjetje za ustanavljanje, upravljanje in financiranje in se bo v bližnji prihodnosti začel prijavljati na razpise (dražbe) za nakup oziroma upravljanje slovenskih podjetij, je njegova osrednja dejavnost trenutno organiziranje letovanja. V lasti ima že nekaj objektov (hišica v Moravcih, kontejner v Poreču, prikolica z nadstreškom v Banovcih), v kratkem pa naj bi kupili še prikolico, ki ju imajo v najemu (Poreč, Čatež), in zidani apartma v Banovcih. Več kot bodo imeli svojih počitniških zmogljivosti, več bo možnosti za letovanje čim večjega števila članov sindikata, pravi

Trgosinovi počitniški objekti oziroma zakupljene zmogljivosti proste, jih ponudijo tudi tovarniškim upokojemcem.

S ponudbo Trgosina so člani SKEI zadovoljni. (Ob koncu aprila so bile letošnje zmogljivosti že rezervirane,

Terme Lendava – priljubljeno zdravilišče tudi med železarji

Člani pilotnega projekta za uvedbo metode 5 S v Metalu

Projekt 5 S na srednji in lahki progi v valjarni (*osnovne informacije o njem so bile objavljene v 3. številki Informativnega fužinarja*) je stekel.

Tokrat objavljamo fotografijo njegovih članov, ki je nastala ob zaključku enotedenskega izobraževanja konec februarja.

Od leve proti desni stojijo:

Andre Moulin (vodja delavnice, iz belgijskega koncerna Cockerill Sambre), **Blanka Kaker**, dipl. inž., **Jože Apat**, dipl. inž., **Bernarda Drogenik**, dipl. inž., **Andrej Gradišnik**, spec. man. in dipl. inž. (odgovorni vodja projekta), **Dušan Posedi**, **Eleonora Gladež**, dipl. psih. (koordinatorka programa PHARE iz IC Smeri), **Jure Jamer**, dipl. inž. (vodja pilotnega projekta), **Vojko Karner**, dipl. inž. in **Barbara Pratneker**, dipl. oec.

A. Č.

USPOSABLJANJE ULTRAZVOČNIH KONTROLORJEV IZ BiH

Med dejavnosti OE Defektoskopski in metrološki laboratorij (DML) spadata tudi priprava in izvedba različnih oblik usposabljanja.

Konec marca so, na primer, organizirali tridnevni seminar za štiri udeležence iz BiH. Prišli so iz Državnih železnic BiH oziroma iz njihove Centralne delavnice v Sarajevu, kjer poteka remont lokomotiv in vagonov. V STO so posebej zanje pripravili tečaj iz preiskave materialov, značilnih za železnice (osovine, kolesa, tračnice, zavorni diski ipd.). Poleg strokovnjakov iz podjetja je kot predavatelj sodeloval tudi inženir Mitja Šipek, ki je izpeljal praktični del usposabljanja.

Nedavni tečaj za usposabljanje ultrazvočnih kontrolorjev je dokaz, da poslovni stiki z BiH oživljajo, brez dvoma pa je to območje, na katerem bo mogoče v prihodnosti tržiti še več.

Udeleženci tečaja o metodah preiskave materiala iz BiH (tretji z leve vodja DML Mirko Pikalo, dipl. fizik in drugi z desne predavatelj Mitja Šipek, dipl. inž.)

A. Č.

KULTURNA KRONIKA

■ Med nedavno odlikovanimi slovenskimi kulturniki sta bila tudi dva Korošca. Predsednik RS Milan Kučan je 13. 4. 1999 posmrtno odlikoval slikarja **Jožeta Tisnikarja**, ki je za *"bogato ustvarjalno delo"* dobil **srebrni častni znak svobode RS**.

Profesor Janez Mrdavšič je *"za zasluge pri bogatitvi kulturne podobe Koroške, pa tudi v pedagoškem delu, slavistični stroki, na področju knjižničarstva in koroškega domoznanstva"* prejel **častni znak svobode RS**.

■ Od 14. 4. do 9. 5. je bila v Likovnem salonu Ravne na ogled razstava **Arhitektura 16. stoletja na Slovenskem – obdobje renesanse**. Pripravil jo je Arhitekturni muzej Ljubljana v sodelovanju s Koroškim muzejem Ravne na Koroškem.

■ Kulturno društvo Mohorjan je 16. 4. v Družbeni dom Prevalje povabilo **mešani komorni zbor Ljubljanski madrigalisti**. Pod vodstvom dirigenta Matjaža Ščeka so se predstavili z novim glasbeno-ljudskim projektom **"Bom naredil stezice"**. To je bil koncert sodobne slovenske zborovske glasbe, zajemajoče iz ljudske pevske tradicije, upoštevajoč pri tem vse vsebinske sklope, v katere naše narodopisje razvršča ljudsko pesem.

■ Zadnji, šesti koncert s sporeda **glasbenega abonmaja 1998/99** je bil 17. 4. v Glasbenem domu Ravne. Nastopil je **Green town jazz band**.

■ Tretja predstava s sporeda **lutkovnega abonmaja v sezoni 1998/99** je bila 17. 4. v Kulturnem domu na Ravnah. Z igrico Tomaža Lapajnet **Gremo na vlak** je gostoval Gledališče Unikat iz Ljubljane.

■ Aprila je bila v avli upravne zgradbe železarne na ogled **razstava barvnih fotografij** nekdanjih sodelavcev (**Drago Gostenčnik, Blaž Kajzer, Franci Kamnik, Mirko Korošec, Franc Podmeninšek, Štefan Vevar**), ki zdaj delujejo v okviru foto in dia krožka pri DU Ravne. Med 48 fotografijami so prevladovali motivi z gora.

■ **90-letnico delovanja Pihalnega orkestra Prevalje** so proslavili na koncertu 23. 4. v prevajškem Družbenem domu.

A. Č.

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI

- Angelou, M.: Nove poti. – Nova Gorica: Eno, 1998
 Antika. – Ljubljana: Cankarjeva založba, 1998
 Antologija nemške poezije 20. stoletja. – V Ljubljani: Cankarjeva založba, 1998
 Atkinson, W. W.: Filozofija jogijev in orientalski okultizem. – Ljubljana: Littera picta, 1998
 Bervar, G.: C++ na kolenih. – Ljubljana: Študentska založba, 1998
 Bibič, P.: Soigralci. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Bluestein, J.: Kako otroku postaviti meje in poskrbeti tudi zase! – Ljubljana: Inštitut za razvijanje osebne kakovosti, 1998
 Brenk, K.: Hoja za bralci. – Ljubljana: Karantanija, 1998
 Burgess, M.: Džank. – Maribor: Založba Obzorja, 1998
 Colclough, B.: Ne, kaj ješ – kaj te žene, da ješ! : umetnost vojskovanja s prehransko motenostjo. – Ljubljana: Debora, 1998
 Cotterell, A.: Miti in legende : ilustrirana enciklopedija. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Covey, S. R.: 7 navad zelo uspešnih družin. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Crumlish, C.: Internet za samozaposlene. – Ljubljana: Moj mikro, 1998
 De Angelis, B.: Sto najpogostejših vprašanj o ljubezni, spolnosti in medsebojnih odnosih. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Dežman, S.: Bralna značka v osnovni šoli. – Radovljica: Skriptorij KA, 1998
 Erjavec, K.: Koraki do kakovostnega novinarskega prispevka. – Ljubljana: Jutro, 1998
 Fisher, R.: Kako doseči dogovor : umetnost pogajanja. – Ljubljana: Gospodarski vestnik, 1998
 Geografski atlas Slovenije. – Ljubljana: DZS, 1998
 Glasser, W.: Ostati skupaj : vodnik teorije za trajen zakon. – Radovljica: TOP regionalni izobraževalni center, 1998
 Hoffmann, D.: Zelišča : celostno zdravljenje : varen in praktičen priročnik za pripravo in uporabo zdravih zelišč. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Ime mi je igra : antologija slovenskih mladinskih gledaliških iger. – Maribor: Obzorja, 1998
 Ivory, M.: Barcelona. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Ivory, M.: Praga. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Jepson, T.: Rim. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Južnič, S.: Človeško telo med naravo in kulturo. – Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 1998
 Karmel, A.: Velika paparica za male papavčke : več kot 200 hitrih, enostavnih in zdravih receptov. – Ljubljana: Debora, 1998
 Keller, H.: Kaj bi rad povedal moj otrok. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Kent, C.: Organiziranje : nasveti & ideje. – Ljubljana: DZS, 1998
 Kladnik, D.: Sto muzejev na Slovenskem. – Ljubljana: Prešernova družba, 1998
 Klevišar, M.: Na poti vere, upanja, ljubezni. – Celje: Mohorjeva družba, 1998
 Krause, D. G.: Umetnost vojne za poslovneže. – Ljubljana: Taxus, 1998
 Krause, D. G.: Zgled vodje. – Ljubljana: Taxus, 1998
 Kučan, A.: Krajina kot nacionalni simbol. – Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče, 1998
 Kuhar, B.: Sto značilnih jedi slovenskih pokrajin. – Ljubljana: Prešernova družba, 1998
 Le Poncin, M.: Možganska telovadba : tehnika : duhovno stanje. – Ljubljana: Cankarjeva založba, 1998
 Moore, P.: Atlas veselja. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Perry, G.: Naučite se sami Windows 98 v 24-ih urah. – Izola: Desk, 1998
 Petrovič, S.: Fitness. – Ljubljana: Fakulteta za šport, 1998
 Pogačnik, M.: Zdravljenje zemlje : zdravljenje sebe. – Ljubljana: Iskanja, 1998
 Pokorn, D.: Gorivo za zmagovalce : prehrana športnika in rekreativca. – Ljubljana: Forma 7, 1998
 Požar, D.: Kazenski zakonik v praksi : opisi kaznivih dejanj. – Ljubljana: Uradni list, 1997
 Pravo in medicina. – Ljubljana: Cankarjeva založba, 1998
 Saksida, I.: Slovenska mladinska dramatika. – Maribor: Obzorja, 1998
 Schiller, R.: Atlas dragih kamnov in kovin. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Schiller, R.: O zdravem prehranjevanju. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Schlensz, K.: Hura, očka bom! – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998
 Šalamon, B.: Internet za otroke in družino : varno za vas in vaše otroke. – Ljubljana: Moj mikro, 1998
 Šinkovec, J.: Odgovornost države za škodo. – Ljubljana: Gospodarski vestnik, 1998
 Tahan, M.: Mož, ki je računal. – Ljubljana: Vale-Novak, 1998
 Umetnost na Slovenskem : od prazgodovine do danes. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998

Izbor: Darja Molnar

ŠPORT

NOGOMET

V prvi članski ligi Medobčinske zveze Maribor, kjer Koroško zastopajo ekipe Fužinarja, Kozjaka Radlje, Pece in Akumulatorja, so preostala še štiri kola. Ravenčani so na dobri poti, da se končno uvrstijo v tretjo ligo. Po 20. krogu so imeli nogometaši MNK Fužinar pet točk prednosti pred Kozjakom Radlje, ki jim je edini tekmelec v boju za višji rang tekmovalca.

V sedmih tekmah drugega dela prvenstva je ravenska ekipa, ki jo vodita trener Vladislav Kuzma in tehnični vodja Žika Novkovič, zbrala 16 točk. Edina spodrsnjaja so si naši fantje "privoščili" v tekmah s Kozjakom Radlje (1:1) in z Akumulatorjem (2:3) na domačem štadionu. Vsa ostala srečanja so dobili. Klub, v katerem je registriranih 26 članskih igralcev, 20 kadetov in 40 pionirjev, ki redno vadijo trikrat tedensko, se ubada s pomanjkanjem strokovnih in vodstvenih kadrov. Kolektiv vodi peščica nogometnih navdušencev. Poleg že omenjenih, so to predvsem predsednik kluba Karel Krajger, tajnik in blagajnik Staš Potočnik, vodja kadetskega pogona Franc Tone in trener Sebastjan Prekrški ter trener ekipe dečkov Tomaž Juraja. Občasno pri delu v klubu pomagata še Jože Kolar in Slavko Ivankovič.

PLAVANJE

Lidija Breznikar je izpolnila normo za nastop na letošnjem mladinskem evropskem prvenstvu, ki bo julija v Moskvi. Na močnem mednarodnem mitingu, ki je bil od 9. do 11. aprila v Luksemburgu, je plavalka Fužinarja dosegla čas 2:41,27 na 200 m prsno in poleg dosežene norme osvojila 2. mesto v konkurenci mladink. Bila je še dvakrat tretja, na 200 m mešano in 100 m prsno. Na tridnevem mitingu sta nastopila še Fužinarjeva tekmovalca Tanja Kumprej, ki je osvojila med

mladinkami 3. mesto v disciplini 200 m delfin ter 11. in 13. mesto v hrbtnem slogu, ter Miha Tisovnik, ki se je dvakrat uvrstil v veliki finale, kjer je bil šesti in sedmi v hrbtnem plavanju.

V aprilu je bil tradicionalni velikonočni miting v bazenu Golovec v Celju, kjer je nastopilo 430 plavalcev in plavalk iz Slovenije in Hrvaške. V absolutni kategoriji dečkov in deklic je mlada Fužinarjeva plavalka Anja Borko osvojila 3., 4. in 6. mesto, Simon Strmšek in Peter Visočnik pa sta bila šesta. Pri mlajših letnikih sta med dečki drugi mesti osvojila Rok Oto in Aleš Logar. Med mlajšimi dečki in deklicami sta se izkazala Damir Dugonjič, ki je enkrat zmagal in bil enkrat drugi, ter Janja Merkač, ki je osvojila eno 4. mesto.

Skupina mladih Fužinarjevih plavalcev je nastopila 17. in 18. aprila na mednarodnem mitingu v Spittalau v Avstriji. Najboljše uvrstitve sta dosegla: Rok Oto, tri prva in eno četrto mesto med dečki, ter Damir Dugonjič, ki je štirikrat stal na zmagovalnih stopničkih v kategoriji mlajših dečkov. V seštevku dveh najboljših rezultatov na mitingu je Oto zasedel med dečki drugo mesto, Dugonjič pa je pri mlajših dečkih postal absolutni zmagovalec.

Breznikarjeva in Kumprejeva sta med prvomajskimi prazniki nastopili z reprezentanco Slovenije na mednarodnem mitingu na Dunaju. Razen v disciplini 400 m mešano, kjer je bila Lidija Breznikar sedma, sta se obe tekmovalki praviloma uvrščali v absolutni članski konkurenci v finale B, do 16. mesta. V kategoriji mladink sta osvojili po eno 2. in po dve 6. mesti. Med dečki sta bila Rok Oto in Peter Visočnik osma v prostem slogu.

KEGLJANJE

V prvem krogu posamičnega državnega prvenstva za člane in članice sta se z rekordnimi dosežki na kegljiščih v Šoštanju, Hrastniku in Medvodah izkazala Boris Urbanc in Marika Kardinar. Od kegljačev in kegljavk koroških klubov so se v finale, ki je bilo 8. in 9. maja, uvrstili Majda Verbole (Korotan), ki

je bila v polfinalu odlična četrta, ter Darinka Verhovnik (Kograd IGEM), ki je osvojila 10. mesto. V finale, med 24 najboljših, se je uvrstil s 17. mestom tudi Slavko Hanžekovič (Elektrarna Dravograd), izpadla pa sta Silvo Belaj (Elektrarna Dravograd) in Bojan Golob (Korotan).

KARATE

Na mednarodnem kata turnirju v Litiji 17. aprila so med 164 tekmovalci iz Slovenije, Italije in Hrvaške nastopili tudi karateisti z Raven, iz Mežice in Slovenj Gradca. Zmagali so: Samo Gross in Sana Čoderl iz Slovenj Gradca v članski kategoriji, Jani Krebs med mladinci, Senta Breznik med malčki in Dejan Mesarec (vsi TKK Ravne) med mlajšimi dečki. Drugi mesti sta osvojila Florjan Reiter med člani in Mija Peter (oba Mežica) med starejšimi deklicami, tretja sta bila Slađana Marjanovič med mlajšimi deklicami in Bojan Petrič (oba Ravne) med starejšimi dečki.

LOKOSTRELSTVO

LD Koroške je 11. aprila vzorno pripravilo na Ravnah tekmovalce za slovenski pokal v disciplini FITA. Med 64 tekmovalci iz vse Slovenije sta bila v slogu compound med člani: 6. Franjo Zajc, 11. Aleš Gornjec (oba Koroška). Četrta mesta sta osvojila Tanja Hodnik med članicami in Otokar Praper med veterani. V olimpijskem slogu je bil osmi med člani Branko Gradišnik. Istega dne je potekalo tekmovalce za slovenski pokal v disciplini arrowhead v Ilirski Bistrici. V slogu compound so se uvrstili: 6. Robert Kogelnik (Muta), 7. Darjan Čekon, 15. Miran Čerenjak (oba LD Koroška).

INVALIDSKI ŠPORT

Na Ravnah je v nedeljo, 18. aprila, potekal v organizaciji IŠD Samorastnik mednarodni turnir Alpe-Jadran v sedeči odbojki. Med devetimi ekipami so zmagali odbojkarji ekipe "Sinovi Bosne" iz Lukavca pred OKI Šejtani Tuzla. Tretji so bili Osiječani, četrta pa reprezentanca Slovenije.

Ivo Mlakar

VNETE OČI - ZELO POGOSTA NADLOGA

Konjunktivitis ali vnetje očesne veznice prizadene površino očesa in notranjost veke, ki jo pokriva membrana, imenovana konjunktiva ali veznica. Oko je rdeče, neprijetno srbi in iz njega se izloča lepljiv izcedek. Glavni vzroki vnetja so: alergija, okužba in mehanično draženje.

Pri konjunktivitisu, ki ga sprožijo bakterije ali virusi, se pojavlja gnojni izcedek, medtem ko je pri konjunktivitisu, ki nastane zaradi alergije ali draženja, izcedek bister in voden, toda če poznejša bakterijska okužba prizadene tudi oko, so v izcedku prav tako sledi gnoja.

Najpogostejši je alergični konjunktivitis, ki je eden od znakov senenega nahoda. Nastane lahko tudi zaradi preobčutljivosti na ličila, parfume in na sredstva za čiščenje kontaktnih leč. Konjunktivitis lahko sprožijo tudi cigaretni dim, čebula in kontaktne leče, če niso pred uporabo primerno očiščene.

Konjunktivitis mora, razen v zelo blagih oblikah, zdraviti zdravnik. Simptomi, kot so bolečine in motnje vida, utegnejo biti tudi znak kakšnega drugega obolenja, ki zahteva takojšnjo zdravniško pomoč.

Da bi omilili bolezenske znake, lahko sami storimo naslednje: Izcedek očistimo z oči z ohlajeno prevreto vodo. Oči izpiramo s poparkom iz kamilic, smetlike ali ognjiča. Paziti moramo, da si morebitne okužbe ne prenesemo z enega na drugo oko, zato imejmo za vsako poseben obkladek ali poparek.

Če sumite, da ste si oči okužili, pojdite nemudoma k zdravniku, ki bo ugotovil, za kakšno vrsto okužbe gre, in vam predpisal ustrezno zdravljenje (z antibiotičnimi kapljicami ali mazilom). Večina virusnih infekcij se pozdravi sama od sebe, toda pri konjunktivitisu, ki ga povzroča virus herpes simplex ali herpes zoster (pasovec), so potrebna protivirusna zdravila, ki jih predpiše zdravnik.

Pripravila:

Renata Mrak, zdr. teh.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedija **Ivana Mirkaca** se iskreno zahvaljujemo dr. Koželjevi in sestri Mariji za pomoč v času njegove bolezni, g. župniku Cizlju za opravljeni obred, g. Primožiču za vse storitve, Pihalnemu orkestru ravnskih železarjev in pevskemu zboru Društva upokojencev Prevalje za zaigrane in odpete žalostinke, sodelavcem Opreme, Vogarda in Vzdrževanja Metala in vsem sorodnikom, prijateljem ter znancem za denarno in drugo pomoč ter darovano cvetje in sveče.

Hvala vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Žena Alojzija, hčerki Štefka in Marija ter sin Ivan z družinami

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. **Uredništvo:** glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek. **Objavljene fotografije** je prispevalo uredništvo. **Tel.:** 0602 21-131, urednica 6305, tajništvo 6753. **Tisk:** ZIP center, d. o. o., Koroška 14, Ravne na Koroškem. Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje RS (št. 23/128-92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

KADROVSKA GIBANJA V MARCU

Konec marca je v ravnem delu koncerna Slovenske železarne delalo 3.037 zaposlenih. V zasebnih podjetjih (in v javnem zavodu), ki so nastala iz Železarne Ravne, je 31. 3. 1999 delalo 454 ljudi.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

METAL	1.138
STO	862
NOŽI	191
ARMATURE MUTA	343
OPREMA	162
LOGISTIČNI CENTER	154
ENERGETIKA	109
STAN. PODJETJE	19
ZIP CENTER	59
VZMETI	119
TRANSKOR	53
TK RAVNE	9
VOGARD	77
SERPA	123
GASILSKI ZAVOD	16
EUREST	57

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

V železarskih družbah sta delovno razmerje sklenila 2 delavca: 1 za določen čas v Metalu in 1 za čas pripravništva v STO.

Od drugih družb na območju železarne so le v Vzmeteh zabeležili rast števila zaposlenih: delo za določen čas so omogočili 4 iskalcem zaposlitve.

Prekinitev delovnega razmerja

V kadrovskih službah so našli 18 prekinitev delovnega razmerja. Vzroki so bili naslednji: upokojitve (6), potek delovnega razmerja za določen čas (9) in sporazumna prekinitev delovnega razmerja (3). Po številu prekinjenih delovnih razmerij si sledijo: Metal (7), STO (3), Armature Muta (3), ZIP center (2), Logistični center (2) in Oprema (1).

Nekaj delavcev je odšlo tudi iz zasebnih družb: 4 delavkam je v Vogardu poteklo delovno razmerje za določen čas, v Serpi pa so zabeležili 1 sporazumno prekinitev delovnega razmerja in 1 potek zaposlitve za določen čas.

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 46

Nagrada križanka št. 45 – REŠITEV VODORAVNO: KOKILA, INGOT, ANORAK, VLOGA, VOL, KITA, BET, ANAPA, ANKARA, ČAJANKA, OSEK, SKALINA, RAKAR, KNAP, JN, EMET, KP, ADI SMOLAR, AL, KARNISA, ORKA, ILA, TŇ, MRAK. Izzrebani reševalci, ki prejmejo knjigo Ravne na Koroškem – 750 let prve pisne omembe, so: KATARINA PLEŠEJ, ENERGETIKA Ravne, d. o. o., DRAGICA SVENŠEK, SŽ – METAL Ravne, d. o. o. in MILAN VOLKER, SŽ – STO Ravne, d. o. o.

Nagrada križanka št. 46: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno 31. 5. 1999 na naslov: FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška 14, Ravne na Koroškem. Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

	I/1000 KILO- GRAMA	LESEN PLUG	VRSTA ACETATNE CELULOZE	NESTRO- KOVNIJAK	POTOVAL- NI NAČRT	3. IN 15. ČRKA	GERMAN- SKI OREL	IKO	PRITRDI- L NICA	FILMSKI VESOLJ- ČEK	VRSTA TROBILA	ALJASKA
VALJAN POLPRO- IZVOD			E					DEKA- GRAM				
KRAJ PRI LJUBLJANI			K					KORALNI OTOK				
PRA- LJUDJE PO HÄCLU			A			RADON AMERICIJ			PEVEC, SOLIST	RADIJ OGNJENIK NA JAPON- SKEM		
LEDE- NIŠKI NANOS			R				NAPLA- ČILO, ARA					
IF	DELI OBLEKE	ENAKO (LATIN.) PREDSTAV- NIK AMORITOV	I				SNOV ZA SVEČE NIKAL- NICA					
ORAČ			A	T		VRSTA DETELJE KIT. POLITIK ZEDONG						
PRITOK IRTIŠA V SIBIRIJI			M	NAKANA, NAMEN FRNIKOLA						IME TENI- ŠKE IGRALKE KURNIK	ODPRTINA V ZIDU	JAP. POLITIK EISAKU
IZRAZ PRI KARTAH			O				LETOVIŠČE V BELGIJI	DRŽAVA V INDOKINI RDEČA POLJSKA RASTLINA				S
OTOK V INDUSKEM OCEANU			R		OSMINA RJEKA							A
POMOŽNI DUHOV- NIK			I			PEŠEC, MIMO- DOČI						T
DAVNO LJUDSTVO V ITALIJI			T			URADNI SPIS				ENAKI ČRKI		O

Kdor bo dobil tokratno nagrado, se ji prav gotovo ne bo mogel odreči.

Podjetje Trgosin, d. o. o. vabi izžrebanca oziroma izžrebanko za pet dni v Poreč, kjer si bo v njihovi prikolicí Lanterni z družino lahko privoščil (-a) lep predsezonski ali posezonski oddih.

Ime in priimek:

Podjetje oz. naslov: